

บทบรรณาธิการ

วารสารปณิธานฉบับนี้ เป็นปีที่ 17 ฉบับที่ 1 นับตั้งแต่การก่อตั้งมา ทีมงานกองบรรณาธิการได้ช่วยกันพัฒนาวารสารอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวารสารสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สำหรับเนื้อหาในฉบับนี้ มีบทความที่ผ่านการคัดสรรและนำเสนอ จำนวน 10 บทความ โดยแบ่งเป็นบทความวิจัย จำนวน 3 บทความ บทความวิชาการ จำนวน 7 บทความ และมีบทวิจารณ์หนังสืออีก 1 เรื่อง ดังนี้

บทความวิจัย จำนวน 3 บทความ

บทความวิจัย เรื่อง “แบบแผนทางสถาปัตยกรรมวิหารไถยวน” (The pattern of architectural style of Vihara of Tai Yuan) ผู้เขียนคือ ดร.ศิริศักดิ์ อภิศักดิ์มินตรี นักวิจัยอิสระ บทความวิจัยนี้ผู้เขียนได้ศึกษาวิหารไถยวนในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง จำนวน 10 หลัง พบว่าวิหารไถยวนที่เก่าแก่ที่สุดซึ่งปรากฏในปัจจุบัน มีอายุตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา สามารถจำแนกตามแผนผังได้เป็นวิหารโถง วิหารทึบ และเจดีย์วิหาร ในส่วนของวิหารทึบแบ่งย่อยได้เป็น 1) วิหารที่มีการย่อเก็จ อันเป็นลักษณะโดดเด่นของวิหารล้านนา โดยมีกย่อเก็จด้านหน้าสองตอนด้านหลังหนึ่งตอน 2) วิหารที่มีห้องทำยพระประธาน 3) วิหารที่มีคันทกฐีเป็นส่วนประกอบของอาคาร 4) วิหารที่มีผังพื้นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า นิยมกันตั้งแต่สมัยครุบาศรีวิชัยเป็นต้นมา 5) วิหารตรีมุข เริ่มนิยมในภาคกลางของไทยก่อนราวรัชกาลที่ 3 ก่อนแพร่เข้าสู่ล้านนา ส่วนเจดีย์วิหารพบเพียงหลังเดียวที่วัดเจ็ดยอด จังหวัดเชียงใหม่ มีแผนผังเช่นเดียวกับพุทธคยาและปรากฏมาก่อนในพุกาม สำหรับโครงสร้างหลังคาวิหารไถยวนโดยทั่วไป

เป็นหลังคาจั่วซ้อนชั้นต่อหลังคาปีกนกด้านข้าง นอกจากนี้ยังพบหลังคาจั่วผืนใหญ่ ผืนเดียว และหลังคาที่เป็นเจดีย์ในแผนผังเจดีย์วิหาร อย่างไรก็ตามพบว่าวิหาร ล้วนมาก่อนพุทธศตวรรษที่ 25 โครงสร้างหลังคาวิหารจะซ้อนชั้นตามการย่อเก็จที่ ปรากฏบนผังพื้นวิหาร แต่ภายหลังสมัยครุฑปราศรัยได้เกิดความนิยมในการสร้าง วิหารที่มีโครงสร้างหลังคาวิหารซ้อนชั้นแต่ผังพื้นวิหารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

บทความวิจัย เรื่อง “แนวคิดเชิงปรัชญาในเทียนบูชาของชาวล้านนา” (Philosophical Concept in Tienpuja of Lan Na People) เป็นงาน วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ผู้เขียนคือพระนพนันทน์ มุลยศ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมี รศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เขียนได้วิเคราะห์แนวคิดทาง ปรัชญาในเรื่องเทียนบูชาของชาวล้านนาพบว่ามีความคิดทางอภิปรัชญา 3 แนวคิดที่ ปรากฏอยู่ ได้แก่ แนวคิดสสารนิยม แนวคิดจิตนิยม แนวคิดธรรมชาตินิยม และ ปรากฏแนวคิดจริยศาสตร์ 3 แนวคิด ได้แก่ พุทธจริยศาสตร์ จริยศาสตร์แบบสัมพัทธ นิยม และจริยศาสตร์แบบประโยชน์นิยม

บทความวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา” (Guidelines for the Development Educational Technology Management of the Educational Quality Assurance System) เป็นบทความวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ผู้เขียนคือ ผศ. ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี และคณะ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารจัดการ เทคโนโลยีการศึกษา ขาดความชัดเจนด้านแผนบริหารจัดการหลักสูตรคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษาน้อย การบริหารจัดการหลักสูตรใช้รูปแบบ เอกสาร 2) การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีการศึกษา ผลประเมินในปี

การศึกษา 2563 ประเมินแบบออนไลน์ ผลคะแนนรวมได้ 3.70 เกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับ พอใช้ และเทียบกับผลประเมินในปี 2562 ผลประเมินได้ 3.64 เกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับพอใช้ สรุปว่าแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพหลักสูตร มีเกณฑ์มาตรฐานไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรควรมีการนำเทคโนโลยีการศึกษามาประยุกต์ใช้ เพื่อรองรับระบบประกันคุณภาพหลักสูตร และควรมีวารสารด้านศาสนาและปรัชญา ประชาสัมพันธ์บทความและงานวิจัยออกไปสู่สังคม

บทความวิชาการ จำนวน 7 บทความ

บทความเรื่อง “วัดในสมัยพุทธกาล” (Buddhist Monasteries in Buddha's period) ผู้เขียนคือ ผศ.ดร.สุรชัย จงจิตงาม คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้เขียนได้วิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของวัดในพระพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยพุทธกาล พบว่าในสมัยพุทธกาลมีคำเรียกวัดว่า อาราม อาวาส สังฆาราม และวิหาร โดยวัดในสมัยพุทธกาลมีที่มาจากแนวคิดหลักประการแรก คือความจำเป็นต้องการใช้สอยเสนาสนะเพื่อการจำพรรษา ปฏิบัติธรรม และเจริญสมาธิเพื่อให้ได้รับความสะดวกในการจำพรรษาของภิกษุ และภิกษุณี ประการที่สอง คือ เกิดจากความศรัทธาของอุบาสก อุบาสิกาที่ต้องการสร้างเสนาสนะหรือวัดถวายไว้ใช้สอยในพุทธศาสนา โดยองค์ประกอบหลักของวัด คือ วิหาร กุฏิ อุโบสถ หอฉัน ศาลาโรงไฟ เรือนคลัง กัปปียกุฏิ โรงจงกรม บ่อน้ำ เวจจกุฏิ โดยวัดแห่งแรกคือ เวฬุวันวิหารสร้างโดยโดยพระเจ้าพิมพิสาร แต่วัดที่พระพุทธเจ้าทรงประทับนานที่สุดคือเชตวันวิหารที่สร้างโดยอนาถบิณฑิกเศรษฐี โดยคุณลักษณะของวัด และเสนาสนะสมัยพุทธกาลภายในวัดนั้นมีความเรียบง่าย เน้นการใช้สอยตามความจำเป็นโดยไม่ให้ความสำคัญกับการตกแต่ง และความงาม การดัดแปลงการใช้สอย

ในองค์ประกอบต่างๆ ของวัดตั้งอยู่บนพื้นฐานของพระธรรมวินัย และวัดในสมัยพุทธกาลมีสภาพแวดล้อมที่กลมกลืนกับธรรมชาติ

บทความเรื่อง “ทฤษฎีการให้เหตุผลสนับสนุนคำบอกเล่าของประจักษ์พยานในพุทธศาสนาเถรวาท” (Theory of Justification of Testimony in Theravada Buddhism Perspective) ผู้เขียน นายเด่นพงษ์ แสนคำ และ รศ.ดร.พุทธรักษ์ ปราบนอก อาจารย์ที่ปรึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บทความนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาคำบอกเล่าของประจักษ์พยานในมุมมองทางญาณวิทยา พบว่า คำบอกเล่าของประจักษ์พยาน (testimony) ถือเป็นหนึ่งในแหล่งที่มาของความรู้ที่หลากหลายแหล่ง คำถามของประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้นี้ก็คือว่า เมื่อใดที่คำบอกเล่าของประจักษ์พยานจะมีเหตุผลสนับสนุนหรือมีเหตุอันควรให้เชื่อ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือนำเสนอทฤษฎีการให้เหตุผลสนับสนุนคำบอกเล่าของประจักษ์พยานตามแนวทางของพุทธศาสนาเถรวาท โดยทั่วไปแล้ว ทฤษฎีการให้เหตุผลสนับสนุนคำบอกเล่าของประจักษ์พยานจะแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ (1) แนวทางแบบลดทอนนิยมและ (2) แนวทางปฏิเสธลดทอนนิยม ตามแนวทางของทฤษฎีการให้เหตุผลสนับสนุนสำหรับคำบอกเล่าของประจักษ์พยาน ผู้เขียนใช้ทฤษฎีดังกล่าวในการวิเคราะห์การให้เหตุผลสนับสนุนคำบอกเล่าของประจักษ์พยานในพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิเคราะห์พบว่า พุทธศาสนาเถรวาทยอมรับคำบอกเล่าของประจักษ์พยานตามแนวทางลดทอนนิยม ซึ่งปรากฏในพระสูตรคือเกสปุตตสูตรและสันทกะสูตร โดยที่การให้เหตุผลสนับสนุนแบบลดทอนนิยมในพุทธศาสนาเถรวาท ถูกสนับสนุนโดยการส่งผ่านคำบอกเล่าของประจักษ์พยาน (transmission of testimony) ที่เป็นอิสระจากความเชื่อดั้งเดิมหรืออำนาจทางญาณวิทยา

บทความเรื่อง “ธรรมราชาตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท” (Dhammarājā in Theravāda Buddhist Philosophy) ผู้เขียน พระครูโพธิโรจน์ ศิริรักษ์ และพระมหาจักรพันธ์ สุระเตโช บทความนี้ผู้เขียนวิเคราะห์ประเด็นธรรมราชาเปรียบเทียบระหว่างปรัชญาฮินดูกับพุทธปรัชญาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร พบว่าปรัชญาฮินดู มีผู้ปกครองที่เรียกว่า “ธรรมราชา” เป็นวรรณะกษัตริย์ มีสถานะเป็นทั้งธรรมราชาและเทวราชา ปกครองบ้านเมืองภายใต้หลักเทวาธิปไตย และมีเป้าหมายเพื่อให้คนทุกวรรณะอยู่เป็นสุขในเทวรัฐ ส่วนตามพุทธปรัชญาเถรวาท ผู้ปกครองแบบธรรมราชาต้องเป็นผู้มีคุณธรรมประจำตัว และมีหน้าที่ทางศีลธรรมต่อสังคม ปกครองบ้านเมืองโดยหลักธรรมาธิปไตย และมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนเป็นคนดีมีความสุขในธรรมรัฐ พุทธปรัชญากับปรัชญาฮินดู มีแนวคิดบางประเด็นที่เห็นตรงกันและเห็นแย้งกัน ประเด็นสำคัญในพุทธปรัชญาที่เห็นแย้งกับปรัชญาฮินดู คือแนวคิดธรรมาธิปไตย ซึ่งโต้แย้งแนวคิดเทวาธิปไตย และแนวคิดธรรมวิชัยโต้แย้งแนวคิดสงครามวิชัย ปัญหาเรื่องดังกล่าวทำให้เห็นถึงอิทธิพลในปรัชญาฮินดูที่ใช้ความเชื่อในอำนาจเทพเจ้า เป็นวิธีการขึ้นไปสู่เป้าหมายการมีอำนาจทางการเมือง ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทุกคนไม่สามารถพิสูจน์และเข้าถึงอำนาจเทพเจ้าได้ และเห็นด้วยและสนับสนุนแนวคิดแบบธรรมาธิปไตยในพุทธปรัชญาที่ใช้วิธีการปฏิบัติดีทางกาย วาจาและใจ ไปสู่อำนาจทางการเมือง ซึ่งทุกคนสามารถปฏิบัติ หรือพิสูจน์ได้ในโลกแห่งความเป็นจริงด้วยปัญญาของตนเอง

บทความเรื่อง “พระพุทธศาสนา : รากฐานการศึกษาไทยที่ควรหันมามอง” (Buddhism: the foundation of Thai education of look return) ผู้เขียนคือ รศ.ดร.อำพล บุคตาสาร และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผู้เขียนวิเคราะห์ให้เห็นความสำคัญของแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานสำคัญในอดีตของสังคมไทยพบว่า รากฐานการศึกษาไทยเริ่มต้นจากวัดโดยมีพระเป็นผู้สอน

ทั้งวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ ได้แก่ การรู้ดี รู้ชั่ว รู้ถูก รู้ผิด ทั้งนี้เพราะเมืองไทยเป็นประเทศที่ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนามาตั้งแต่ก่อร่างสร้างตัวกลายเป็นประเทศที่มั่นคง มีประเพณีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตามรากฐานการศึกษาไทยเพิ่งจะถ่ายโอนจากบทบาทของพระในวัดและบทบาทของวังในการจัดการศึกษาเมื่อสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันวิชาพระพระพุทธศาสนาในหลักสูตรขั้นพื้นฐานมีแค่ให้รู้ว่ามี แต่ขาดทักษะการจัดการเรียนการสอนให้เกิดเป็นรูปธรรมหรือเข้าสู่วิถีชีวิตของคนในปัจจุบันอย่างน่าเสียดาย หลักพุทธปรัชญาการศึกษาที่เกิดจากการตกผลึกวิชาการทางโลกผสมกับการตรัสรู้หลักธรรมอันลึกซึ้งของพระพุทธเจ้า ไม่นำมาสู่การประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาหรือหาแนวทางพ้นทุกข์จากสภาพปัญหาการศึกษาไทยที่กำลังเผชิญอยู่ ดังนั้นแนวทางที่ถูกต้องจะหันกลับมาดูรากฐานการศึกษาของไทยเพื่อก้าวไปสู่มรรควิธีที่ถูกต้องต่อไป

บทความเรื่อง “**อิทัปปัจจยตาทางจริยศาสตร์**” (Specific Conditionality Ethics) ผู้เขียนคือ อ.ดร.เทพพร มั่งธานี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา บทความนี้ผู้เขียนวิเคราะห์หลักคำสอนเรื่องอิทัปปัจจยตาของพระพุทธศาสนาในมุมมองจริยศาสตร์ตะวันตก พบว่าหลักอิทัปปัจจยตาเป็นแนวคิดที่ถอดมาจากหลักปฏิบัติสมุปปาตอันเป็นหลักธรรมที่สำคัญในพุทธศาสนา เพื่อเป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นในการสร้างมุมมองจริยศาสตร์จากโลกทัศน์แบบอิทัปปัจจยตา เรียกว่า อิทัปปัจจยตาทางจริยศาสตร์โดยพิจารณาใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) อภิจริยศาสตร์ (Metaethics) เพื่อเสนอว่าสาระทางจริยธรรมแบบอิทัปปัจจยตามีสถานภาพอย่างไร เราสามารถนิยามความดีชั่วถูกผิดได้จริงหรือไม่ (2) จริยศาสตร์ในเชิงบรรทัดฐาน เพื่อเสนอคำตอบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตและเกณฑ์ตัดสินจริยธรรมบนพื้นฐานของหลักอิทัปปัจจย

ตา (3) จริยศาสตร์ประยุกต์ เพื่อเสนอว่าอิทัปปัจจยตาทางจริยศาสตร์มีแนวทางในการประยุกต์ใช้กับปัญหาจริยธรรมอย่างไร

บทความเรื่อง “มุมมองทางปรัชญาสังคมศาสตร์เพื่อการวิเคราะห์มลพิษทางอากาศในประเทศไทย” (The Philosophy of Social Science Aspects for the Analysis of Air Pollution in Thailand) ผู้เขียนคือ นางสาวมัชฌิมา วชิระโพธิ์ และคณะ ผู้เขียนวิเคราะห์มลพิษทางอากาศในประเทศไทยผ่านมุมมองปรัชญาสังคมศาสตร์ พบว่าการเกิดขึ้นของมลพิษทางอากาศในประเทศไทยนั้น มีสาเหตุหลายประการด้วยกัน ได้แก่ การเตรียมพื้นที่เพื่อการปลูกพืชไร่โดยการถางและเผา เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การเผาเพื่อทำแนวกันไฟแล้วไม่สามารถควบคุมเพลิงได้ การเผาเพื่อผลิตถ่านหินอาหารป่า การเผาของบางหน่วยงานเพื่อผลประโยชน์ในเชิงงบประมาณ เป็นต้น โดยสภาพของปรากฏการณ์ดังกล่าวได้กลายเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุดังกล่าวนี้จำเป็นต้องใช้วิธีการอธิบายถึงสาเหตุและความจริงโดยวิธีการทางปรัชญาสังคมศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจและนำไปสู่การสร้างวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจลักษณะทั่วไปสำหรับสาเหตุของปรากฏการณ์ ลำดับต่อมาเป็นการอธิบายสาเหตุและความจริงโดยวิธีการแบบนิรนัย, การอธิบายสาเหตุและความจริงโดยวิธีการแบบอุปนัย, การอธิบายเชิงสาเหตุและความจริงโดยใช้ฐานคติการตีความทางสังคมและแนวทางการตีความสังคม และการอธิบายเชิงสาเหตุและความจริงแบบสังนินยมและสังนินยมวิพากษ์ โดยวิธีการทางปรัชญาสังคมศาสตร์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้เพื่ออธิบายถึงสาเหตุและความจริงได้นั้นคือ วิธีการแบบตีความทางสังคมและวิธีการแบบสังนินยมและสังนินยมวิพากษ์

บทความเรื่อง “Buddhist Psychology: Concept Theory and Application” (พุทธจิตวิทยา : แนวคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้) เป็นบทความภาษาอังกฤษ ผู้เขียนคือ ผศ.ดร.สมเจตน์ ผิวทองงาม และ อาจารย์สิทธิชัย ชีวะโรธสมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผู้เขียนได้นำเสนอภาพรวมของพุทธจิตวิทยาทั้งเชิงแนวคิด ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้ในชีวิต พบว่าพุทธจิตวิทยาตามแนวคิดพุทธศาสนาเถรวาทมีเนื้อหาที่อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของจิตใจ (ธรรมชาติของจิต, ลักษณะของจิตและกระบวนการทำงานของจิต), และการปฏิบัติเพื่อพ้นทุกข์โดยอาศัยการภาวนา, การเจริญสติ และการฝึกจิต เพื่อให้สามารถเอาชนะทุกข์และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ พุทธจิตวิทยาจะช่วยให้มนุษย์เข้าใจเรื่องจิตซึ่งสัมพันธ์กับการเกิดความทุกข์แล้วแต่การปรุงแต่งของแต่ละบุคคล การศึกษาพุทธจิตวิทยานั้นมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ช่วยให้มนุษย์เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องจิตที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญของความทุกข์และวิธีปฏิบัติเพื่อแก้หรือดับทุกข์โดยอาศัยหลักพุทธธรรมที่สำคัญ เช่น อริยสัจ 4 (ทุกข์, สมุทัย, นิโรธ, มรรค) ซึ่งถ้าบุคคลรู้จักและเข้าใจจิตใจของตนเองเป็นอย่างดี และเป็นอยู่อย่างรู้เข้าใจเท่าทันโลกและชีวิตแล้วตามสภาพที่เป็นจริงแล้วโดยอาศัยสติปัญญา บุคคลก็จะสามารถมีชีวิตที่เป็นอยู่อย่างอิสระพึ่งตนเองได้หรืออยู่ด้วยตนเองได้

บทวิจารณ์หนังสือ จำนวน 1 เรื่อง

บทวิจารณ์หนังสือชื่อ “ความยุติธรรมในต้นหาอาชญากรรม” (Justice In The Crime Of Passion) ผลงานการเขียนของ รองศาสตราจารย์ ดร.เนืองน้อย บุญเนตร อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นงานเขียนทางปรัชญาจากงานวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัย “ความยุติธรรมในปรัชญาและศาสนา” ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในชุดโครงการเวทีวิจัย

มนุษยศาสตร์ไทย (พ.ศ. 2548 - 2550) จัดพิมพ์ครั้งแรก เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 โดยโครงการจัดพิมพ์คอปไฟและจัดจำหน่ายโดย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวน 208 หน้า ผู้วิจารณ์หนังสือเล่มนี้คือนางสาวอิษฏาณิศตันติชุตติ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาปรัชญามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจารณ์ได้วิจารณ์ว่าหนังสือเล่มเป็นหนังสือที่ดีกระตุ้นการวิเคราะห์ให้ผู้อ่านและให้เห็นกระบวนการทางยุดิธรรมที่อาจไม่ยุดิธรรมและอาจมีอคติกับคติที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงในหลายคติ เป็นงานเขียนที่จุดประกายความคิดของผู้อ่านให้หันกลับมามองความคุณค่าความเป็นผู้หญิงและเข้าใจตัวตนของผู้หญิงที่สังคมหล่อหลอม

คณะกองบรรณาธิการรู้สึกยินดีและขอบคุณทุกท่านที่ได้ส่งบทความเข้ามาสู่การพิจารณา ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เอื้อเพื่อช่วยอ่านบทความให้ เราขอตั้ง “ปณิธาน” ว่าจะพัฒนาวารสารของเราให้ดียิ่งๆ ขึ้น พร้อมกันนี้ขอเชิญชวนทุกท่านที่มีหัวข้อที่ตรงกับขอบเขตวารสารส่งมาตีพิมพ์ในวารสารปณิธาน

ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร
บรรณาธิการ